

Regler for Statsbanerne og de private Baner om dette Forhold, bemærke, at jeg ikke er saa sikker paa, at dette Forbehold eller denne Betingelse, der er stillet op i de private Baners Koncessioner, er saa betryggende, og jeg skulde foretrække for min Part, at man brugte de Udtryk, som bruges i den franske og den tyske Lov, thi jeg frygter for, at man vil fortolke — og jeg tror ganske bestemt ogsaa at erindre at have set Dømme, hvori man fortolker — dette Udtryk „bevirket ved uafvendelige Tilfælde“ som ensbetydende med: ikke bevirket ved culpa, ikke bevirket ved Uagtsomhed. Dersom man ikke lægger andet ind i dette „bevirket ved uafvendeligt Tilfælde“ end det, at der ikke maa være nogen Uagtsomhed til Stede, betyder det ikke meget, saa indeholder det ikke nogen stor Betyggelse. Det, som jeg derimod antager, man fra de ærede Taleres Side, som have udtalt sig om § 1, vil, er, at de ville have udtalt, at det kun er det, som man med det latinske Systemudtryk kalder „vis major“, som skal befri. Men, som sagt, jeg tror ganske sikkert, at der f. Eks. i sin Tid, med Hensyn til Strandvejssporvejen, som jo var en Jærnbane, forelaa Afgørelser, hvor man har fortolket dette „bevirket ved uafvendeligt Tilfælde“ saaledes, at man har sagt: Ja, naar der ikke foreligger Uagtsomhed fra nogens Side, er det et uafvendeligt Tilfælde. Men det tror jeg vil være en ufyldstgørende Forstaaelse af Loven. Derimod mener jeg rigtignok, at Statsbanerne ikke kunne bære Ansvar, naar Skaden er bleven foranlediget ved en tvingende Magt eller er foranlediget ved det, der kaldes vis major. Jeg kan ikke se, hvorfor Statsbanerne skulle bære Ansvar, hvis det f. Eks. er Fjenden, der under en Krig skyder paa et Jærnbantog og derved foranlediger, at det løber af Skinnerne, eller at der sker andre Ulykker, eller, naar det er Lynnedslag eller saadan noget, som foranlediger Ulykken. Det forekommer mig, at saa ere vi ganske uden for alle almindelige Regler for Skadeserstatning, hvis vi skulde komme til at antage noget saadant. Blot det Raisonement, at Staten har bedst Raad til at betale, kan man ikke gøre gældende, naar Spørgsmaalet bliver, hvorledes Erstatningspligten skal fordeles.

Hvad saa dernæst § 2 angaar, vil jeg blot bemærke, at jeg tror ikke, at der deri, at Ordet „kan“ bruges, idet der siges, at der kan tilkendes en Erstatning, naar Skaden kan antages at ville have vedvarende Følger, ligger noget særegent. Det betyder vist

det samme som, at der *skal* tilkendes ham Erstatning, forudsat, at de Betingelser, Loven nævner, virkelig ere til Stede; andet betyder det vistnok ikke. Vi finde jo et lignende Udtryk i Straffeloven. Der finde vi, at der staar, at foruden den Erstatning for Helbredelsesudgifter og Næringstab, som den, der forsætlig eller af Mangel paa tilbørlig Agtsomhed har tilføjet en anden en Legemsbeskadigelse, er pligtig at udrede til denne, vil den skyldige derhos *kunne* dømmes til at betale den skadelidende en af Retten fastsat Godtgørelse for de Lidelser, som ere ham paaførte, saavel som for den Ulempe, Lyde og Vansir, der maatte flyde af den ham tilføjede Skade. Ligeledes hedder det i § 302 i Straffeloven, at den, som paa en strafbar Maade har forvoldt en andens Død, vil *kunne* tilpligtes at give den afdødes Ægtefælle eller Børn en saadan Erstatning. Men Meningen er sikkert den, at det er en Ret, og derfor tror jeg heller ikke, at der her er nogen reel Forskel paa D'Herrers Ønske, som have gjort Indvendinger mod Paragraffens Udtryk, og det, som har været Regeringens Mening med Paragraffen. Det er dog vistnok Meningen, at det lige saa fuldt skal være Ret her som i de i Straffeloven omtalte Tilfælde. — Jeg tror ogsaa nok, at man maa se i § 2 indskrænker Erstatningen vel stærkt, og der er navnlig et Forhold, som jeg her vil henlede Opmærksomheden paa, og det er det, at naar Skaden er foranlediget ved en Jærnbanebetjents Uagtsomhed, kan man jo efter Omstændighederne faa ham dømt ligefrem efter Straffelovens Bestemmelser. Den gælder i alle Tilfælde, hvor nogen foranlediger en Legemsbeskadigelse paa en anden, enten med Forsæt eller af Mangel paa tilbørlig Agtsomhed. Man kan altsaa i Henhold til Straffelovens § 301 faa ham dømt til at betale Erstatning for Lidelse og Ulempe, Lyde og Vansir. Der forekommer det mig mindre rigtigt, at Jærnbanen, hvis han er ude af Stand til at betale en saadan Erstatning, hvad han meget ofte vil være, kan skyde det fra sig. Det forekommer mig, at Jærnbanen bør staa bag ved ham, saaledes at den Erstatning, som han efter Lovgivningen kan idømmes, maa Jærnbanen paa en vis Maade være Kautionist for, et Forhold, til hvilket vi have Sidestykker i forskellige andre Love, f. Eks. i Skifteloven og Auktionsloven, hvor Staten er ansvarlig for de Erstatninger, som de paagældende Embedsmænd kunne dømmes til at udrede til de skadelidte. Derfor synes det mig, at der helst bør være Lighed i Reglen, saaledes at man overfører